บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: MRG5080135

ชื่อโครงการ: การศึกษาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพของติ้วเกลี้ยง แต้ว และ หัสคุณ

ชื่อนักวิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรัตน์ ละภูเขียว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Email address: laphookhieo@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 กรกฎาคม 2550 ถึง 30 มิถุนายน 2552

การศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของดิ้วเกลี้ยง แด้ว และ หัสคุณ สามารถแยกสารได้ 18 สาร โดย แยกได้จากดิ้วเกลี้ยง 13 สาร (CC1-CC13) เป็นสารใหม่ 5 สาร (CC1-CC5) และสารที่มีการรายงาน มาแล้ว 8 สาร (CC6-CC13) จากแต้ว 3 สาร (CM1-CM3) และจากหัสคุณ 2 สาร (MM1และ MM2) ซึ่ง เป็นสารที่ได้มีการรายงานมาแล้ว โครงสร้างของสารใหม่ทั้ง 5 สาร วิเคราะห์ด้วยข้อมูล UV, IR, ID และ 2D NMR และ MS สำหรับโครงสร้างของสารประกอบที่เคยมีการรายงานแล้ววิเคราะห์ด้วยข้อมูล ¹H NMR และเปรียบเทียบกับสารที่ได้มีการรายงานมาแล้วหรือสารที่มีลักษณะโครงสร้างคล้ายกัน ยกเว้น สาร MM2 วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วย X-ray crystallography สารประกอบที่แยกได้บางสาร (CC6, CC7, CC9-CC12, CM1-CM3) นำไปทดสอบฤทธิ์ด้านเชื้อที่ก่อให้เกิดโรคมาเลเรีย (Plasmodium falciparum) เชื้อที่ก่อให้เกิดวัณโรค (Mycobacterium tuberculosis) และทดสอบความเป็นพิษกับเซลล์มะเร็ง 2 ชนิดคือ มะเร็งปอด (NCI-H187), และมะเร็งในช่องปาก (KB) โดยสาร CM3 แสดงความเป็นพิษด์อเซลล์มะเร็ง 2 ชนิดได้ดีที่สุด โดยมีค่า IC₅₀ 0.37 μg/mL สำหรับมะเร็งในช่องปาก และ 0.22 μg/mL สำหรับมะเร็งใบด สำหรับสาร CC10 แสดงฤทธิ์ด้านเชื้อที่ก่อให้เกิดโรคมาเลเรียได้ดีที่สุด โดยมีค่า IC₅₀ 0.66 μg/mL มีเพียง สามสารคือ CC6, CM1 และ CM3 ที่แสดงฤทธิ์ด้านเชื้อที่ก่อให้เกิดวัณโรค ในระดับปานกลางโดยมีค่า MIC อยู่ในช่วง 25-50 μg/mL

คำสำคัญ: Cratoxylum cochinchinense, Cratoxylum maingayi, Micromelum minutum, antimalarial activity, antimycobacterial activity and cytotoxic activity

HO HO´ HO ÓН ÓН ÓН CM2

องค์ประกอบทางเคมีที่แยกได้จากผลติ้วเกลี้ยง

องค์ประกอบทางเคมีที่แยกได้จากเปลือกแต้ว

CM3

CM1

Abstract

Project code: MRG5080135

Project title: The study of bioactive compounds from *Cratoxylum cochinchinense*,

Cratoxylum maingayi and Micromelum minutum

Investigator: Assistant Professor Dr. Surat Laphookhieo, School of Science,

Mae Fah Luang University

Email address: laphookhieo@yahoo.com

Project period: 1 July 2550 to 30 June 2552

Investigation of chemical constituents of *Cratoxylum cochinchinense*, *Cratoxylum maingayi* and *Micromelum minutum* led to the isolation of eighteen compounds. Thirteen of them were isolated from *C. cochinchinense* including five new compounds (CC1-CC5) and eight known compounds (CC6-CC13). The other remaining known compounds were isolated from *C. maingayi* (CM1-CM3) and *Micromelum minutum* (MM1 and MM2). Structures of new compounds were characterized by spectroscopic methods including UV, IR, 1D- and 2D-NMR and MS whereas all known compounds were characterized by ¹H NMR and comparison of their physical and spectral data with reported values except MM1 was also confirmed by X-ray crystallography. Some isolated compounds were evaluated for antimalarial activity against *Plasmodium falciparum*, for antimycobacterial activity against *Mycobacterium tuberculosis*, and for cytotoxic activity against NCI-H187 (human small cell lung cancer) and KB (oral human epidermal carcinoma) cancer cell lines. Compound CM3 was found to be the most active against NCI-H187 and KB cancer cell lines with the IC₅₀ value of 0.22 and 0.37 μ g/mL, respectively, while compound CC10 had the highest activity against *P. falciparum* with the IC₅₀ of 0.66 μ g/mL. Only compounds CM1, CM3 and CC6 exhibited moderate inhibitory effects against *M. tuberculosis*, with MIC values ranging from 25-50 μ g/mL.

Keywords: Cratoxylum cochinchinense, Cratoxylum maingayi, Micromelum minutum, antimalarial activity, antimycobacterial activity and cytotoxic activity

Chemical constituents isolated from C. cochinchinense

Chemical constituents isolated from C. maingayi